

CATEDRA LIMBI MODERNE

– o verigă didactică esențială a UTM

SCURT ISTORIC

Parcursul Catedrei Limbi Moderne de la origini până în prezent este plin de evenimente marcante. Creată în 1964, odată cu fondarea UTM, inițial se numea Catedra

Limbi Străine. La data inaugurării număra 18 cadre didactice, devenind treptat una dintre cele mai numeroase în universitate. În anii '70, '80, '90 aici activau cca 75 de profesori, fapt datorat numărului impunător de ore de limba străină. În 1990 este rede-

numită în Catedra Limbi Moderne. Din 2005 se atestă primele semne de diminuare a personalului didactic, limba străină fiind predată exclusiv la a. I universitar și cel complementar. Actualmente suntem 25 de cadre didactice.

Vera ZAPLETINA – șef catedră în perioada 1964-1966

În 1936 a absolvit Institutul Pedagogic din Leningrad, specialitatea Limba engleză. În 1948-1964 a activat la USM (șef Catedră Limbi Străine). În 1964 a creat Catedra Limbi Străine la Institutul Politehnic din Chișinău proaspăt înființat,

administrând-o timp de doi ani. A fost un pedagog cu mare autoritate, stimulând relațiile corecte de muncă și spiritul de echipă.

Vera GONCARENCO – șef catedră în perioada 1966-1990

În 1954 a absolvit Institutul Pedagogic de Limbi Străine din Moscova, specialitatea Limba engleză. În 1959-1964 a activat la AȘM. Doctor în filologie din 1976. Publicații științifice: 70, lucrări metodice: 12. Stagii: Anglia, Rusia, Letonia, Bulgaria. A contribuit la introducerea tehnicii moderne în predarea limbilor străine.

nia, Bulgaria. A contribuit la introducerea tehnicii moderne în predarea limbilor străine.

Nina ZGARDAN – șef catedră în perioada 1990-2003

Absolventă a Institutului Pedagogic „A. Russo” din Bălți, specialitatea Limba franceză, limba și literatura moldovenească. Studii doctorale: Leningrad. Doctor în științe filologice: 1985, Kiev. În 1966-1968 a activat la UTM, apoi la USM: 1968-1990. În 1990 a revenit la

UTM – șef catedră. Publicații științifice: 64, manuale: 3, monografii: 2. Stagii: Rusia, Ucraina, Franța, România. Inițiatoră a primelor conferințe științifice studențești. Promotoare a unor ample activități organizate în colaborare cu Centrul Național de Terminologie, Alianța Franceză din Moldova, USM.

Ludmila UNGUREANU – șef catedră din 2004

În 1983 a absolvit Facultatea de Limbi Străine (franceză, spaniolă) a USM. La UTM activează din 1994. Studii doctorale: Franța 1998-2002. În octombrie 2003 a susținut teza de doctor în științele limbajului, Universitatea Paris-13. Din iunie 2004 – șef

Catedră Limbi Moderne. Autoarea ideii de constituire a corpului didactic al catedrei într-un grup de cercetare a limbajelor specializate (GOLS) și creării anuarului științific *Limbaje specializate*.

Rolul catedrei în contextul studiilor universitare cu profil tehnic

Menită să asigure perpetuitatea în materie de cunoștințe de limbă, acumulate în școala de cultură generală, catedra își justifică existența prin predarea limbii străine – limbaj specializat în diverse domenii: arhitectură, construcții, economie, telecomunicații, energetică, mecanică, construcție de mașini, alimentație, industrie ușoară. Limbile de predare: franceza, engleza, germana, spaniola, româna alolingvi.

Profesorii sunt formați inițial pentru predarea limbii străine ca limbă generală, iar la UTM se autoformează deja sub aspectul predării limbajului tehnic (specializat), ceea ce impune utilizarea altor strategii didactice decât cele aplicate în predarea limbii generale. Autoformarea presupune studierea ariei de interese ale disciplinei, conturarea unor subiecte precise și de actualitate care ar stimula curiozitatea studenților, după care urmează un lung și anevoios parcurs de elaborare și testare a conținutului didactic. Demersul didactic este mai sinus în cazul disciplinelor mecanică, energetică, informatică, construcții, unde profesorul de limbă este în dificultatea tratării subiectelor doar prin prisma cunoștințelor de cultură generală, necesitând o specializare îngustă.

Esența catedrei poate fi redată prin formula: **actualitate-flexibilitate-deschidere**. De actualitate este caracterul cursurilor și elaborărilor metodico-didactice. Prin flexibilitate înțelegem proprietatea de a răspunde adecvat exigențelor formulate de administrațiile facultăților pe care le servim în materie de conținuturi de învățământ și organizare internă. Noțiunea de deschidere este definită prin voința și perseverența acesteia pe calea inițierii și autoformării continue în domeniul tehnologiilor moderne, terminologiei tehnico-științifice, modalităților de interacțiune comunicativă în procesul didactic.

Principiile de funcționare a catedrei

Prestăm servicii lingvistice tuturor facultăților UTM, divizându-ne astfel în mai multe echipe didactice pe facultăți. Fiecare echipă didactică este gestionată de un șef de echipă împuternicit să vegheze asupra respectării disciplinei de muncă, să coordoneze activitatea coepierilor și să asigure comunicarea cu administrația catedrei. Astfel, echipa didactică de la FEn și FIMET (Centru) este gestionată de **Nadejda Stricov**, lector superior; de la FCGC, FUA și FIEB (Botanica) – de **Lidia Bivol**, lector superior; de la FTMA și FIU (Râșcani) – de **Ludmila Ciurac**, lector superior, iar de la FIMM și FIMCM – de **Aurelia Ojog**, lector superior. Această formulă de funcționare este cea mai optimă în condițiile în care efectivul nostru este dispersat din punct de vedere geografic.

Cum învață studenții limbile

străine?

La primele întâlniri cu studenții îi vedem debusolați, speriați de perspectiva comunicării într-o limbă străină. Mărturisirile lor: „nu am avut profesor în școală, nu ne-au învățat să comunicăm, nu înțelegem prea multe” sunt în mare parte justificate: nu cunoșc structuri de limbă simple, care le-ar permite să înțeleagă și să se facă înțeleși într-o limbă străină. Fiind în dificultatea creării unui enunț, se limitează deseori la învățarea pe de rost.

În condițiile în care nivelul lingvistic al studenților este inferior celui pretins pentru efectuarea studiilor universitare (B1, B2), profesorul de limbă este constrâns să simplifice conținuturile, să opereze frecvent cu structuri repetitive care să faciliteze înțelegerea, memorarea și, ulterior, producerea.

Apreciam studenții după asiduitatea mobilizării în vederea dobândirii unor competențe de real folos în situații de comunicare profesională. Ne bucură enorm reacțiile lor pozitive, micile progrese pe care le fac. La finele cursului îi vedem chiar suficienți de motivați și ne despărțim cu regretul imposibilității de a-i reintâlni la a. II, III, când au deja o doză bună de maturitate, care ne-ar permite să realizăm împreună activități practice mai ample.

Cum învață studenții alolingvi limba română?

Dificultatea în lucrul cu studenții alolingvi constă în atitudinea lor preconcepțată față de această materie: de la reticență până la respingere. Pe lângă efortul prezentării conținutului de studiu, profesorul se confruntă aici cu probleme de politică lingvistică, cu excese comportamentale, lipsă de motivație cauzată de mediul socio-economic, dar și politic. Odată depășite aceste probleme, rămâne efortul didacticizării conținutului.

Am totuși satisfacția să constat că profesorele noastre de limba română – **Lilia Moscalenco, Mariana Golovaci, Elena Hodinitu** – își onorează statutul de cadru didactic, știu să rezolve situații de impas și sunt conștiente de necesitatea dezvoltării personale continue ca și garant al succesului în meserie. Noi, ceilalți profesori, îi întâlnim pe unii studenți alolingvi în cadrul Conferinței științifice studențești din martie, unde avem plăcerea să-i descoperim ca pe niște vorbitori buni de limba română, binevoitori și creativi.

Metode de predare

Strategia didactică a catedrei derivă din ideea că dinamismul cursului ar fi în acord cu ritmurile tinerilor de astăzi. În consecință,

conținutul unei unități de curs trebuie să dezvolte mai multe competențe: înțelegerea documentului scris, expresia orală, producția scrisă.

La etapa *înțelegerii documentului scris* se recurge în prealabil la strategia prezentării materialului terminologic sub formă de micro-sisteme euristice, care asigură o bună conceptualizare a problematicii viitorului subiect.

În cadrul *lucrului cu textul* studenții învață tehnici de sintetizare a informației principale și de ilustrare ulterioară a acesteia prin intermediul imaginilor grafice: scheme, tabele, figuri. Informația prelucrată în asemenea mod se pretează bine logicii ingineresti, facilitând descrierea sau explicarea unui proces, fenomen etc.

Expresia orală este dezvoltată prin intermediul prezentărilor de subiecte cu suportul imaginii, unde studenții sunt antrenați să comunice cu publicul. Deși o fac cu greu la început, evocând trercul legat de ieșirea în fața unui auditoriu, pe parcurs reușesc să-și controleze emoțiile și să-și prezinte în mod onorabil subiectele.

Dezvoltarea *producerii scrise* este bazată pe traducerea din limba străină în cea de origine și viceversa și prin construirea unei argumentații.

Îmi exprim aici regretul imposibilității aplicării secvențelor video și audio în scopul dezvoltării înțelegerii orale a discursului, competență pe care se mizează mult în cadrul predării limbilor străine. În sălile de curs ne lipsesc calculatoarele și ecranele de proiecție. Nu împărtășesc ideea că tehnologiile pot înlocui factorul uman. Cu riscul de a fi considerată demodată, cred că este nevoie de prezența unei personalități în sălile de curs, care să orchestreze actual didactic, să anime, inspire, și să consilieze. Este însă incontestabil faptul că prezența tehnologiilor moderne ar putea spori eficiența și ameliora calitatea cursurilor.

Succese înregistrate în timp

Nu putem asigura o didactică de succes fără a ne preocupa de problemele cercetării. În acest scop ne-am constituit (din 2005) într-un Grup de Observare a Limbajelor Specializate (GOLS), fiecare profesor realizând pe durata unui an academic un studiu individual, rezultatele fiind făcute publice la finele anului, pe paginile anuarului științific *Limbaje specializate*.

Limbajele specializate sunt abordate sub două aspecte: teoretic – prin descrierea componentelor acestora și practic – prin abordarea lor în scopuri didactice: structura textului de specialitate,

organizarea lecturii funcționale, metodele de apropiere a conceptelor prin intermediul terminologiei și traducerii, mecanismele de elaborare a discursului în context profesional etc. Această activitate impune lecturi de specialitate, ne ajută să ne formulăm preocupările, să ne mobilizăm la observarea unor fenomene lingvistice de pe poziția cercetătorului.

O activitate importantă constă în coorganizarea în luna martie, în cadrul Zilelor Francofoniei în RM, a Conferinței științifice studențești *Științele în limbi străine*, obiectivele căreia rezidă în antrenarea studenților în activitatea de cercetare, dezvoltarea discursului lor profesional. Din păcate, întâlnirile noastre cu studenții se termină la finele a. I. Chiar dacă promit că se vor încadra ulterior în lucrările conferinței, ei nu mai reușesc să-și onoreze promisiunea.

Conștientizând importanța formării continue în scopul menținerii competitivității în mediul academic, personalul catedrei participă la diverse formări inițiate de Alianța Franceză din Moldova, Biroul Agenției Universitare a țărilor francofone, Centrul de resurse informaționale pentru profesorii de limba engleză (LUPS, „I. Creangă”), Centrul de formare continuă (UTM).

Angajarea cadrelor tinere

Situația catedrei nu prezintă semne de îngrijorare sub aspectul unei eventuale îmbătrâniri. Cele 25 de cadre didactice se înscriu în următoarele categorii de vârstă: 30-45 ani – 17 persoane; 45-57 ani – 4; după 57 ani – 4, inclusiv un cadru didactic cu grad științific și 2 – urmând studii doctorale. Motivația personalului pentru studii de doctorat este relativ slabă din considerente de ordin economic; lupta pentru existență îi împiedică să se investească în activități intelectuale de anvergură.

Planuri de viitor

Realitatea pe care o trăim nu ne permite să ne facem iluzii, credem însă în ascensiunea noastră ca potențial, pentru că murim în această direcție. Ne-am dori să putem, într-o zi, exploata tehnologiile moderne în predare; să avem mai multă inspirație în realizarea studiilor noastre cu caracter de cercetare. Ne propunem să diversificăm caracterul activităților cu studenții: mai multe simulări, studii de caz, activități cu caracter ludic. Aspirațiile noastre sunt îndreptate spre tot ce e mai bun și mai frumos.

Ludmila UNGUREANU,
șef Catedră Limbi Moderne,
conf., dr.